

Pionjärmarknadsinitiativet

Näringsdepartementet

2008-03-12

Dokumentbeteckning

KOM(2007) 860 slutlig

Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska och sociala kommittén samt regionkommittén - Ett pionjärmarknadsinitiativ för Europa

SEK(2007) 1730

Commission Staff Working Document - Annex II to the Communication from the Commission to the Council, the European Parliament, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions: - A lead market initiative for Europe Explanatory Paper on the European Lead Market Approach: Methodology and Rationale

Sammanfattning

Pionjärmarknadsinitiativet, som är en del av EU:s innovationsstrategi, syftar till att underlätta marknadsintroduktion av innovativa produkter och tjänster genom regulatorisk förenkling, offentlig upphandling och andra underlättande åtgärder. Kommissionen föreslår att initiativet prövas på sex olika marknader; hållbart byggande, skyddande textilier, återvinning, bio-baserad produktion, IT i vården och förnybar energi. Initiativet skall följas upp 2009 och 2011.

Regeringen ställer sig i princip positivt till de föreslagna åtgärderna i initiativet för pionjärmarknader (lead markets) som förväntas underlätta för innovationer att nå ut på marknader och som är baserade på efterfrågan, så länge de uppfyller de generella villkoren för näringspolitiken. Det är viktigt att initiativet inte utformas mot att välja produkter och tekniker ("pick the winners"). Eftersom det offentliga är en viktig aktör i de åtgärder som utpekats, bör de områden som identifieras företrädesvis vara på marknader som är starkt beroende av offentliga aktörer.

1.1 Ärendets bakgrund

”Pionjärmarknad”-initiativet (Lead market Initiative (LMI)) är en del av EU:s innovationsstrategi - Kunskap i praktiken, en brett upplagd innovationsstrategi för EU (KOM(2006) 502 slutlig)– som presenterades av kommissionen hösten 2006 och som ledde till rådslutsatser vid konkurrenskraftsrådet i december 2006.

1.2 Förslagets innehåll

”Pionjärmarknad”-initiativet (Lead market Initiative (LMI)) är inriktat på att genomföra ett flertal åtgärder som verkar för att främja marknadsintroduktion av produkter och tjänster. LMI är därför inriktat mot olika marknader eftersom varje marknad har sina speciella marknadshinder. Initiativet syftar till att anpassa den legala och regulatoriska miljön liksom att samla intressenter och därigenom stimulera efterfrågan. För att vara framgångsrik måste därför processen:

- inrikta sig mot globala marknader och kundpreferenser på dessa
- underlätta acceptansen för EU standards och tillämpningar på marknader utanför EU inom nya områden, t ex miljö
- minska kostnaderna för att föra ut nya produkter och tjänster på marknaden genom att underlätta marknadsintroduktion och samordna efterfrågan. Dock måste åtgärderna utformas så att de inte blir teknikstyrande utan att olika typer av innovationer medges.

I LMI har sex olika marknader pekats ut som ett första steg. Dessa sex områden har baserats på en omfattande konsultationsprocess. I processen har ingått dels på de s.k. teknikplattformar (ca 30 st) som initierats för att stimulera näringslivets deltagande i 7:e ramprogrammet för FoU, dels de olika innovationspaneler med olika inriktning som drivs av DG Enterprise. Analysen har utgått ifrån vilka möjligheterna som finns att åstadkomma marknadsefterfrågan, hur man kunnat identifiera tillräckligt breda marknadssegment samt att området är av strategiskt socialt och ekonomiskt intresse. De åtgärder som föreslås skall, om de genomförs, ge ett mervärde. Kommissionen betonar att LMI inte syftar till att identifiera vinnare (”picking of the winners”), utan att stimulera innovation inom särskilt gynnsamma marknadssegment och där Europa har en stark industriell och kunskapsbas.

De sex områden som identifierats som intressanta piloter är:

1. IT i vården (eHealth)
2. hållbart byggande (sustainable construction)

3. skyddande textilier (protective textiles)
4. bio-baserad produkter (bio-based products)
5. återvinning (recycling)
6. förnybar energier (renewable energies)

2007/08:FPM85

De åtgärder som föreslås är syftar till att underlätta ett marknadsinträde och är inriktade mot insatser där kommissionen och medlemsstaterna kan påverka. Den typ av åtgärder som föreslås ligger inom:

Lagstiftning: t.ex. sekretessfrågor vid utveckling av tjänster inom IT i vården, ökad andel funktionsbaserade byggregler, utveckling av definitioner av avfall, översyn av eldirektivet för förnybar energi

Offentlig upphandling: t.ex. sammanföra intressenter för att genomföra offentliga upphandlingar bl.a. baserade på kommissionens guidelines

Standardisering, märkning och certifiering: t.ex interoperabilitet mellan olika IT-system i vården, metodutveckling för definition hållbart byggande, etablera standards för biobaserade produkter, möjliggöra för CEN att ta fram avfallsstandards, utveckla standards inom biodrivmedel.

Åtgärder för att engagera användarna: t.ex. rekommendationer för management, stärka tillgången till riskkapital.

Kommissionen kommer snarast att dra igång detta initiativ. Om intresset är stort kan det utvidgas till andra områden. En delrapportering förutses 2009. Slutrapporteringen blir under 2011.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Allmänt syftar initiativet till att undanröja hinder avseende lagar, standards och märkning för att förbättra innovationsklimatet möjliggöra att marknader utvecklas på områden som kommissionen har identifierat som särskilt lovande. Sådana åtgärder är i linje bl.a med det regelförenklingsarbete som regeringen driver.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Förslagen förväntas inte leda till några budgetära konsekvenser eftersom de inte är förenade med några stödmekanismer. Någon konsekvensanalys har inte gjorts av kommissionen.

2.1 Preliminär svensk stånpunkt

En grundläggande inställning beträffande näringspolitiken är att den bör fokusera på att skapa väl fungerande generella ramvillkor för företagen. Den ska inte stå i strid med gällande principer för statsstöd, inbegripa skydd av marknader eller val av teknik.

Regeringen ställer sig i princip positivt till de åtgärder som initiativet för pionjärmarknader (lead markets) innebär så länge de uppfyller de generella villkoren för näringspolitiken. Det är vår uppfattning att så är fallet eftersom de syftar till att underlätta för innovationer att nå ut på marknaden, inte genom subventioner utan genom att förenkla marknadstillträdet som förutsätts bygga på efterfrågan.

Överlag är det viktigt att valda åtgärder och anpassningar som syftar till att öppna upp marknader bygger på grundkriterier som objektivitet, transparens, förutsebarhet och lika behandling. Risker är annars att det blir snedvridningar liksom att effekten blir den omvända utestänger istället för att släppa in nya produkter och tjänster. Allmänt är det viktigt att betona att de instrument som föreslås bör bidra till att stärka konkurrensen. En förutsättning är också att de åtgärder som föreslås inte strider mot svensk lagstiftning och beaktar andra pågående processer såväl nationellt som inom EU.

Regeringen anser att det är viktigt att initiativet inte utformas mot att välja produkter och tekniker ("pick the winners"). Eftersom det offentliga är en viktig aktör i de åtgärder som utpekats, bör de områden som identifieras företrädesvis vara på marknader som är starkt beroende av det offentliga. Regeringen ser positivt på de föreslagna pilotområdena kopplade till miljö- och klimatteknik och de initiativ som i övrigt innebär effektivisering av offentlig sektor.

Regeringen vill gärna följa utvecklingen av pionjärmarknadsinitiativet. I en fortsättning bör även andra marknader, där regelförenklingar är betydelsefulla och där offentliga aktörer är betydelsefulla, identifieras. Initiativet skulle i så fall kunna utvidgas till sådana. Vid val av nya pionjärmarknader bör möjligheter till ökad konkurrens särskilt beaktas.

Regeringen ser gärna att den första etappen av LMI avrapporteras under det svenska ordförandeskapet hösten 2009.

2.2 Medlemsstaternas stånpunkter

Ännu oklara.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

2007/08:FPM85

Ännu oklara.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelandet har ej remitterats.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Första behandling av meddelandet var i COMPRO-gruppen 22 januari.. Meddelandet skall, eventuellt tillsammans med andra meddelanden, bli föremål för slutsatser vid konkurrenskraftsrådet 29-30 maj.

4.2 Fackuttryck / termer

Pionjärmarknad (Lead markets) = den marknad där en innovation först får fäste innan den slår igenom på en global marknad.

Interoperabilitet = förmåga för olika system att samverka, t.ex. genom gemensam standard